

לשם שמים או אולי מפני חנה יתרה לנו ולשפתנו אלא מפני חתולת האמת, חוכמה או רוחניות שהם מקיים למצא בשימוש הלשון העברית בעבודתם בארץ כעתיד הקרוב. אבל שואל אני מדוע לא ירנישו גם רבנינו ופקידנינו להבדיל את חתולת האמת שיש להם ולא רצונו בשימוש לשוננו ביהוד בומן הזה?

מדוע אנו משתמשים בחכילות ובהמצאות שונות באספות ידועות בארץ וגם בוועידה הציונית כלונדון כדי להשתמש מן השפה העברית. עינינו שמכרזים אותה ללשון רשמית, ולמעשה - מדברים כל הלשונות שבעולם חוץ מעברית?

ואיך היא זו אגודה "שפתנו" שלנו, ששמה לה למטרה להגן על השפה העברית בפני ארביה מבחין ומכנסים ולחשיט את הלשון העברית בארץ? מדוע היא מאחרת לעשות מה שנחוי לעשות כדי לחבץ את עלבון השפה היהודים ולא-יהודים? האמנם היא כסרפסקא אולי בלוחות של יהודי דבר עברית? שנחלו פה ושם בשיד הטעלות של היולדות ואין בהם די כח להתגבר על המכשפה החיה ועל שאר הרוחות והמזיקן האורבים לה לשפתנו? הן ראיתו שומרי הדת סוככים בכל ערכי שבתות להחזיר על הלול הקדש של השפה וגם שפעמי אף קול השופר לשמירת השבת, ומדוע לא יתקדו גם שוקני המוסד העברי לשמר על הלול הקדש של הלשון העברית? ולמה נשתחק קול השופר של נביא השפה העברית בנצטנו ואינו קרע את השטן המקטרג על לשוננו?

הן ידענו כי בראש האגודה החשובה הזו עומדים יהודים צעירים יהודים, ד"ר קלוזנר, ה' דוד' לין, ד"ר לוי-שיין ועוד בני שפת וקנאים נלהבים לשפתנו, שיכולים וצריכים לעמוד בפני ומדוע הם מחזיקים? ואם אע"פ שותקים ועושים, למה איננו רואים את שקולות האגודה בומן האחרון.

הנה הגיעו ימי הנסיונות, ימי השמחה וששון" ויש די זמן לאגודה לסדר אספה ונלווי דעת כדי לדרש ארזי זכות השפה העברית הנעלבת מכל צד.

יש שהות לוועד האגודה לחשב צרציות ע"פ הסכנה הנשקפת לשפתנו אולי מצד הרגורה הנדולה והודגנות העקידה לביא באמצע והממשלה הזאת תתיר דת.

כי רוצים אנו בשלטון השפה בארץ ולא בעליבונה!

י. הרניאל

של "גורת המקום" - בעתה אחישנה כתיב, ואילם, עד שאנו באים בשענה על המקום שיערה הממשלה ללשוננו, עלינו לטעון אולי לעצמנו ולשאל: איך מקום כבודה של לשוננו אצלנו בחינוך אנו בבית ובחוק? האם כבר עשינו אנהנו את כל הוכחה לשפתנו כדי לרוממה מכל לשון ולהת לה מקום בראש בכל מעשינו אנו? ומה אנו עושים כעת כדי לתבוע את עלבון השפה שירי אלה המשתמשים בכונה לחת לה אצילו מקום באחרונה, גם אחרי שיצא הקיסר האומר להם להשתמש בלשוננו בכל מעשה רשמי הן בעירייה הירושלמית, הן בלשכת המטהר החיפואית והן בכל יתר המקומות שבארץ? שוטטנו נא בחוצות ירושלים וראיתם בעיניכם כי בשעה שהבנק המצרי, הצלם הנוצרי, הן רבשה הנכרי ועוד כמה מוסדות לא יהודים בעירנו מצאנו לנהיג לענד את שלטיהם בכחבה עברית יפה ובאותיות גדולות ומזרחיות יהוד עם האנלית והערבית בה ביצעה זוכים אנו לראות כמה וכמה שלטים יהודים שעליהם מתנישא לכל לראש השם היהודי בלשון נכרית, והחתי או מאחריו בקרן ז"ת כצ"ח לו השם בעברית ובאותיות צנוטות ועלובות. ויש שאחה נהקל בשלטים צרפתים או אנגלים נמורים בצורה הלשון העברית והושב ומצט"ן כי בעליהם הם צרפתים או ערבים, גויים נמורים מכסן ומלדה, אלא שמהקד השם היהודי הוועק מתוך השלט הנכרי דא צ"ב כי בעליהם הם דוקא יהודים...

ואלה היהודים שרב פיגסחם מן היהודים, הפתיעים לך יום כי בתור יהודי עליך לסור אליהם ורק אליהם. עליך להזמין את סחורותך מן ההון רק על ידם או לחקן את שעונך רק בחנותם, יהודים אלה מתקלטים בנו ובלשוננו בסיהסיא נמורה, וכל ארבותם ותשומת-לבם אך לאינם יהודים, רק לורים ולנכרים.

אמנם כן. הלשון העברית שבה לחיה בארצנו ובמשך שלשים השנה האחרונות צערה צעדי ענק על דרך ההפתחותה, הן בתור שפה מדוברת, והן בתור לשון דלפודים והספרות. יש לנו ביה עשרות אלפים ילדים המתחנכים בבתי-הספר על העברית, יש לנו מאות משפחות המדברות עברית, יש לנו בבת-הזיון, בית-עם ועמותים עבריים, יש לנו בראש לשון לאומית רשמית בארץ. אבל דא עקא שיש לנו בארץ צבור עברי של 20000 נפשות מישראל, בן סורת יוצק, שברובו הנקול אינו מדבר עברית, אף על פי שרבים כולם שנו ולמדו את הלשון העברית בחדרים, בישיבות ובבתי-ספר העבריים. ואע"פ שישנו יכולים לו רק רצו או לו רק יכלו לרצות. לרבה ביה הוטב ואצילו בשיבושים קצת, כשם שהם יכולים ורוצים לספס ולדבר בגל יתר השפות שהביאו עמם מן הנולה או שרכשו לדם פה. פתוך הגלות הארץ-ישראלית.

ולא על הצבור הזה העושה את המעשים והאלה בכונה או שלא בכונה יש להתרוע ולצעוק, לא על היהודים האלה עלינו להתרוע ולקבל אישום בזה אלה המשיבילים העברים שיודעים ומכירים מה גדולה הישיבותה של הלשון הלאומית לכל מעשינו בארץ. אבותינו, אישמים בזה אלה הגנהגנים העברים בכיול שהכת והיכלת בדם לעשות ושפטי אדישות ופדה הוטרדות היחרה שבהם, לא עשו את כל הונתם ומה שהיה לאל ידם לעשות כדי למע בלב הצבור הזה הכרה עמוקה וחוקה בצדק הלשון העברית בארצנו. בצדק הנשמה להי הנוק, ולחשיט השלפה נמורה ובכל משמעה היותר הקיפה של מלה זו, את הלשון העברית בכל הליכות חיינו פה בארץ.

זוכר אני עוד את דברי הר"י כהן - ברנשטיין, העסקן הציוני הדוגם שענה לשואלו בנשף הפרידה שנערך לכבודו בירושלים לפני עשר שנים, כי לא למד לדבר עברית במשך השנים שעשה בארץ-ישראל אך ורק באשמת הקהל העברי שדבר עמו חמיד לא עברית. ומפני זה לא מצא את עצמו מוכיה אף פעם להשתמש בשפה העברית, ולא היה אנוס על פי הדבור להקק לשפה שעכ"פ היתה חביבה עליו מאד.

חשובה יפה כזו יוכלו להת לנו גם עכשיו כל אלה שבאו מאמריקה ורוסיה ושרנו מדברים עשם רק אנגלית, רוסית ורגון... לפני ימים אחדים קבלתי מכתב סגור נוצרי, ראש הכנסיה הקתולית בצפת ובו הוא מכשר לי בשמחה כי החל ללמד עברית וכי בקרוב מאד יפתיעני במכתב כחוב עברית בעצם ידו. אגב בקש ממני להמציא לו ספרים ומלונים כדי ללמד מחובם את לשוננו בצורה ועל בורה. הייתי מיעק לאחדים בראשי העדה שלנו לקרא בעיון את מכתבו של ראש הכנסיה הנוצרית, אולי ילמדו בניו אל דרך הגויים, כפי אל דרכיהם דמשיבחים ויטו אף הם להקדיש יום-יום שעה קלה ללמוד השפה העברית, ולכל הפחות למנע עד כמה שאפשר מצדם עלבון השפה הלאומית שלנו... כי כמה נופלים הם, לשל, מכל אותם עשרות הצעירים העריכים סקדי המשלה בעירנו הלומדים, כידוע כשקידה רבה את השפה העברית בדבור ובכתיב? הן אמנם, אין לחמד חלילה כידורינו הנכרים האלה כי לשרים הם את לשוננו רק

עלבון השפה

עכשיו, שהלשון העברית הוכרה מטעם הממשלה בתור אחת משלש הלשונות הרשמיות בארץ ויצאה פקודה ממשלתית להשתמש בכל דבר רשמי גם בשפתנו העברית, ענה נתעוררה שאלה חדשה בדבר המקום שנועד ללשוננו אנו באחרונה. אחד מראשי הסופרים והעורכים בארץ התאונן במאמר האחרון כי בכל מקום - ואצילו בפקודה גופה - הלשון העברית היא האחרונה, היא באה חמיד אחר האנלית והערבית. והרי אפשר היה - הוא אומר - למנע בעד עלבון זה של רגש הלאומי העברי ולהדפיס את שלש הלשונות לא זו תחת זו אלא זו בצד זו. בודאי, המדור החחקן שקבעו ללשוננו בבנין הבית הלאומי שלנו בארץ אינו סתאים כלל לשאיפותינו הלאומיות ולפסק ורומטנו מכל לשון" שאנו אומרים בקדוש ליום חגנו. אבל, בנרת-מקום זו הרי יצאה מלפני הממשלה הנוכחית - זו הממשלה שהיתה הראשונה, אחרי אלפים שנה, להכיר את לשוננו העברית ללשון לאומית ורשמית בארץ אבותינו - ואין כל ספק בדבר שהיו בודאי כמה טעמים ונמוקים מדיניים אשר הניעו את הממשלה שלנו לקבע לה ללשוננו לעת-עתה רגא דלהתא בכל דבר רשמי. חוקה, שליה זה עושה שליהוה באמנתה וכשם שזכינו לראות במשך זמן קצר את הנשמתן של כל הדרישות הכי קיצוניות שבאו בעתונים עם כוא הנציב העליון לארצנו, וכשם שזכינו להכיר לשוננו הלאומית וליוודר מזה מכלי כל דרישה מצדנו, בן נוכח אילה אם רק נדע, לחכות ולמתין, גם לבטולה